

Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi (Tekirdağ) Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi

T. Kiper

Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Tekirdağ

Bu çalışmada, Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri, mevcut rekreasyonel etkinliklere katılım düzeyleri ve rekreasyonel taleplerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada standart formlar aracılığı ile yerinde anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Mayıs 2008 tarihinde toplam 360 kişi ile tamamen tesadüfi bir yöntemle yürütülmüştür. Araştırmada elde edilen verilerin sayısal ve yüzdelik dağılımları tablolar halinde gösterilmiştir. Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin çoğunluğu mevcut rekreasyon alanlarını yetersiz bulmaktadır.

Öğrencilerin rekreasyon talepleri öncelikle kültürel, sportif ve doğaya yönelik olmak üzere, sosyal yönü kuvvetli rekreasyonel tesisler yönündedir. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlar yeni kurulan Namık Kemal Üniversitesi'nin sürdürülebilir gelişimi açısından fiziksel gelişim planlarına da ışık tutmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Rekreasyon, rekreasyonel eğilim ve talepler, Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencileri

Determination of Recreational Tendencies and Demands of Students at Namık Kemal University, Faculty Agriculture (Tekirdağ)

This study aims to determine the recreational tendency, the participation level for the actual activities and recreational demands of the students at Namık Kemal University Faculty of Agriculture. For this purpose, questionnaire survey has been conducted by using standard forms in this study. Questionnaire applied to 360 participants, totally randomly, in May 2008. As statistical procedure percentage, tabulation multiple comparison test were applied.

Recreational demanding of students are toward the social recreational facilities, especially, cultural, sporting and natural activities. Results of the research are aim to support sustainable development plan of Namık Kemal University that have been just established.

Key words: Recreation, recreational tendency and demands, students of Namık Kemal University of Faculty Agriculture

Giriş

Rekreasyon, kelime anlamı olarak, dinlendirmek, eğlendirmek, canlandırmaktır. Bireyin kendi isteği ve içgüdüleri sonucu oluşan, bireyi fiziksel ve düşünsel yönden yenilemeyi amaçlayan, bireyin, toplumsal, ekonomik, kültürel olanakları ile yaşadığı toplumun yapısına da bağlı olarak serbest zamanda yapılan etkinlikler bütünüdür (Sağcan 1986; Tanrıvermiş 2000).

Özellikle sanayileşme süreci ile beraber hızlı ve monoton üretim temposu, insanların verimliliği üzerinde olumsuz etki yaratmıştır. Buna bağlı olarak da serbest zamanların rekreasyonel yönden değerlendirilmesi ile üretim potansiyelinin artırılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda devletler de çalıştırdıkları insanlardan daha fazla verim elde

etmek için rekreasyona yönelik konulara daha fazla yatırım yapmışlardır. Gelişmiş ülkelerin doğa, çevre, turizm, sağlık gibi konulara ağırlık vermesi ve burada yaşayan insanların bilinçlenmesi de bütün bunların bir göstergesi olmuştur (Şahin ve ark., 2001; Ceyhun, 2008). Dolayısıyla da günümüzde rekreasyon; fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik yönleri olan kişilerin ve ulusların yaşam biçimini etkileyen önemli bir unsur haline gelmiştir. Bu faktörler, rekreasyona katılım açısından da çok önemlidir.

Rekreasyona duyulan ihtiyaç, rekreasyon etkinliklerinin kişisel ve toplumsal olarak sağladığı yararlarından ileri gelmektedir. Bu yararlar şöyle gruplandırılabilir (Tezcan 1982):

- Kişisel yararlar: bedensel, ruhsal, sosyal, psikolojik ve yaratıcılık bakımından aktiflik

sağlar, ruhsal ve fiziksel sağlık gelişimi yaratır, bireye kendini ifade etme imkanı verir, yeni bilgi, beceri ve deneyimler kazandırır, yaratıcı gücü geliştirir, bireyi sosyalleştirir, bedensel ve ruhsal dinlenmeyi sağlar, çalışma başarısı ve iş verimini artırır.

- **Toplumsal yararlar**; toplumsal dayanışma ve bütünlüğü sağlar, demokratik toplumun gelişmesini sağlar.

Rekreasyonun sağladığı yararları yönelik olarak ABD’de üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada kişiler üzerinde rekreasyonun nasıl bir etki yaptığı kanıtlanmıştır. Çalışmada her beş öğrenciden birinin fazla kilolu olduğu ve bunların herhangi bir aktivite ile uğraşmadıkları ya da çok az efor sarf ettiren aktiviteleri tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu nedenle ABD üniversitelerinin % 63’ünde öğrencilerin mezun olabilmek için bazı fiziksel aktivite kurslarından geçmeleri istenmektedir. Bu sistemin, genel anlamda öğrencilerin davranış ve alışkanlıklarını olumlu yönde değiştirdiği saptanmıştır (Cardinal ve ark., 2002).

Özetle rekreasyon “bireyin yaratıcı ve kültürel faaliyetlere katılmasıyla birlikte zihninin tazelenmesi, yenilenmesi, yaşamının canlandırılması ve biriken arzularının açığa çıkmasıdır”. Böylelikle rekreasyon faaliyetlerinin, her yaşta insan üzerinde farklı olumlu etkileri vardır. Bu kapsamda rekreasyon; genç neslin yeteneklerini geliştirmesi ve kendini tanımlamasını sağlarken, yetişkin nesil açısından etkin bir dinlenme ve yenilenme imkanı yaratmakta ve yaşlı nesil için de huzurlu bir sosyal ortam oluşturmaktadır (Sezgin, 1987).

Rekreasyonun, üniversite öğrencileri için akademik eğitimin bir parçası olarak yer alması sağlanmalıdır. Çünkü üniversite öğrenimi, öğrencilerin davranış biçimlerini şekillendiren en önemli süreçtir. Bu kapsamda öğrenciler rekreasyon kavramının kendi hayatlarındaki önemini bilincinde olmalıdırlar. İnsanların öğrenme, keşfetme, inceleme ve araştırma merakı olduğundan; rekreasyon bu anlamda bir fırsat yaratır. Buna göre, rekreasyon verimliliğin anahtarı olduğu gibi ayrıca kişinin fiziksel, toplumsal ve psikolojik gelişimi için de bir taban oluşturur. Bugün zamanın büyük çoğunluğunu sınıflarda, laboratuvarlarda ya da çalışma masalarında geçiren her öğrencinin rekreatif etkinliklere katılım ihtiyacı vardır. Bu

başlamda üniversiteler öğrencilerinin resmî eğitimleri dışında kalan zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri için de yönlendirici rol üstlenebilmektedirler. Böylelikle üniversiteler, faaliyet programlarında rekreasyon ve dinlenme için fırsatlar sağlamalı, modern yaşamın ve okul çalışmalarının verdiği yoğunluğu öğrencinin üzerinden atacak alternatiflere sahip olmalıdır (Tekin ve ark., 2007; Dawer ve Pangraz, 1975; Kılbaş 2001; Wells ve Merriman, 2002).

Üniversitelerin rekreasyonel etkinlikleri ve buna ilişkin altyapı olanakları, gençlerin aralarındaki iletişimi de arttırmaktadır. Yerleşke içerisinde öğrencilerin fiziksel aktivitelere düzenli katılımı da; kişisel alışkanlıkları geliştirmek, personel ve öğrencilerin stres ve gerginliğini gidermek için fırsatlar sağlar. Katılımın getirdiği memnuniyet hissine, iş ve serbest zaman arasında arzu edilen dengeyi bireylerin bulmasına yardımcı olabilir. Ayrıca aktivitelere katılan öğrencilerin akademik çalışmalara olan ilgileri de arttırmaktadır (Tekin ve ark., 2007; Matthews, 1984; Özbaydar, 1983).

Bu kapsamda Üniversite yerleşkelerinin planlamasında rekreasyonel aktivitelere yönelik olarak belirli kriterlerin esas alınması uygun olacaktır. Bunlar (Rowland, 1996; Daly, 2000):

- Rekreasyonel faaliyetlerinin uygulanacağı mekânlar özenle seçilmelidir. Planlamalarda çevre ile uyumlu, daha yeşil, doğaya saygılı ve doğayla bütünleşen, şimdi olduğu kadar gelecekteki ihtiyaçları da karşılayan kullanım alanları ve tesisler yapılmalıdır.
- Yerleşke yerleşiminin gerektirdiği belirli fonksiyonlara sahip açık alanlar, faaliyetin cinsi ve faaliyete katılacak insanlar için yeterli ölçüde olmalıdır.
- Üniversite yerleşkelerinde dış mekan kullanımına ait açık alan tipleri bilimsel, kültürel, fonksiyonel ve estetik amaçlı olarak kullanılabilir şekilde tasarlanmalıdır.
- Yerleşkedeki açık alanlar belirli yaş gruplarının ihtiyaçlarına göre ele alınmalıdır.
- Yerleşkedeki değişik tipteki açık alanlar, peyzaj planlama alanı bütünü için organik bir doku göstermelidir.
- Açık alanların peyzaj planlamasının bölge doğal koşullarına (iklim, toprak, topografya

v.b.) uygun bir düzende olması gerekmektedir.

Görüldüğü üzere yerleşkelerin biçimlenişi ve gelişimini etkileyen birçok değişik faktör vardır. Üniversitenin kendine özgü eğitim politikası, yerleşkenin konumu ve özellikleri, tasarımcıların yaklaşımları ve kullanıcıların beklentileri de planlamalarda önem taşıyan diğer önemli hususlardandır.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de insanların dış mekan rekreasyon talepleri sürekli değişmektedir. Bu taleplerin belirlenmesine yönelik çalışmaların yapılması ihtiyaçların doğru karşılanması adına önemlidir. Ülkemizde öğrencilerin rekreatif beklenti ve taleplerine yönelik olarak farklı üniversite yerleşkelerinde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda da kişilerin bölgesel koşullara göre şekillenen rekreasyonel talepleri ortaya çıkarılmıştır. Bunlardan bazıları şu şekilde özetlenebilir.

Aslan (1994), sosyal ve fiziksel çevrede üniversite öğrencilerinin serbest zamanlarını değerlendirme eğilimlerini, Sankır (2001), Hacettepe Üniversitesi örneğinde, üniversite öğrencilerinin sosyo-ekonomik özelliklerine göre serbest zaman faaliyeti olarak sanat tüketimlerini, Mansuroğlu (2002) Akdeniz Üniversitesi örneğinde üniversite öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ile dış mekan rekreasyon eğilim ve taleplerini, Önder (2003) Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin sosyal, kültürel ve rekreasyonel eğilimleri, mevcut rekreasyonel etkinliklere katılım düzeylerini ve rekreasyonel taleplerini, Müderrisoğlu ve Uzun (2004) Abant İzzet Baysal Üniversitesi Düzce Orman Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin rekreasyonel faaliyetlerinin ve eğilimlerinin belirlenmesi yanında öğrencilerin demografik

yapısının rekreasyonel tercihlere olan etkilerini, Müderrisoğlu, Kutay ve Eşen (2005) A.İ.B.Ü. Düzce Yerleşkesi'ndeki öğrencilerin kırsal rekreasyon faaliyetlerine katılım sıklıklarını ve bu katılım sıklıklarını etkileyen kısıtlayıcıları, Balcı ve İlhan (2006), Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin (Akdeniz, Atatürk, Dicle, Ege, İstanbul, Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) rekreatif etkinliklere katılım düzeylerini, Tekin ve ark. (2007) Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda kalan üniversite öğrencilerinin rekreasyon alışkanlıkları ve yurtların bu konuda öğrencilere sağladığı imkanların yeterliliğinin belirlenmesine yönelik olarak yapılan araştırmalardır.

Bütün bunlardan yola çıkılarak bu çalışmanın amacı; Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ndeki öğrencilerin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini ortaya koymak ve öğrencilerin rekreasyon faaliyetlerine katılım düzeylerini ve beklentilerini belirlemektir. Bu araştırma ile aynı zamanda bu üniversitede rekreasyon faaliyetlerine ışık tutulması hedeflenmektedir.

Materyal ve Yöntem

Anket çalışmasının yapıldığı 2007-2008 eğitim ve öğretim döneminde Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde; toplam 1148 öğrenci (780'i Ziraat Mühendisliği Programı'nda, 268'i Gıda Mühendisliği Programı'nda ve 100 kişisi Peyzaj Mimarlığı Programı'nda olmak üzere) öğrenim görmektedir (Anonim 2008). Yerinde anket yönteminin kullanıldığı bu araştırmada, örneklem büyüklüğü Alptekin ve ark. (2001)'e göre hesaplanarak alınmıştır.

$$n = Nz^2 pq / Nd^2 + z^2 pq \text{ (Alptekin ve ark., 2001).}$$

n= Örnek büyüklüğü, z= Güven katsayısı (1.96), p= Ölçmek istediğimiz özelliğin kütle bulunma ihtimali (çalışmada 0,6 olarak alınmıştır), q= 1-P (1-0.6), d= Göreli hata (çalışmada 0.05 (% 5) olarak alınmıştır),

N= Ana kütle büyüklüğü (1148)

$$n = 1148 \times (1.96)^2 \times (0.6) \times (0.4) / 1148 \times (0.05)^2 + (1.96)^2 \times (0.6) \times (0.4)$$

$$n = 279$$

Formüle göre örneklem alanı 279 çıkmasına rağmen daha çok kişi ile görüşülmüş ve araştırma topluluk içerisinde rasgele seçilen 369 öğrenci ile yürütülmüştür. Anket uygulanan

öğrencilerin dağılımında programların öğrenci sayıları temel alınmıştır. Örneğin; öğrencisi en fazla olan Ziraat Mühendisliği Programı'ndan en fazla kişi ile anket yürütülürken en az sayıya

sahip Peyzaj Mimarlığı Programı'ndan daha az kişi ile anket çalışması yapılmıştır.

Araştırma; kapsam ve yöntemin belirlenmesi, konuya ilişkin bilgilerin toplanması ve anket sorularının hazırlanması, anketin uygulanması ve verilerin değerlendirilmesi şeklinde yürütülmüştür. Ankette 18 soruya yer verilmiş olup, kişisel bilgilerin dışındaki sorularda birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği bir yöntem uygulanmıştır. Kişilerin dikkatini dağıtmamak için soruların çok fazla olmamasına ve kişilerin anlamalarına yönelik olarak basit ve algılanabilir olmasına önem verilmiştir. Sonuçlar sayısal ve yüzde olarak belirtilerek tablollaştırılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmada genel bir eğilim ve talebin belirlenmesi amacı ön planda tutulduğu için bu değerler arasında detaylı bir ilişki aranmamıştır.

Anket formunda Yerleşke alanına ve Tekirdağ kentine yönelik rekreasyonel talep ve beklentilere yönelik sorular değerlendirme kapsamında hazırlanmıştır. Bu doğrultuda da öncelikle öğrencilerin; demografik, sosyo-ekonomik ve serbest zaman özellikleri ile rekreasyonel faaliyetlerine yönelik yaklaşım ve tercihleri ortaya çıkarılmıştır.

Veriler "SPSS 15 for Windows" programında değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Anketlerde yer alan sorulara ilişkin dağılımlar başlıklar halinde bu bölümde verilmiştir.

Öğrencilerin demografik özellikleri

Kişinin yaşı, cinsiyeti, mesleği, eğitim düzeyi, yaşam tarzı ve geliri gibi demografik ve sosyo-ekonomik özellikleri onun rekreasyona yönelik karar ve beklentileri üzerinde etkilidir.

Ankete katılan öğrencilerin % 54,7'si bayan, % 45,3'ü erkek'tir. Bunların % 58,0'ı 18-21, % 42,0'ı 22-26, yaş grubundandır. Yaş ortalaması 22 olup, en küçük öğrenci 18, en büyük ise 26 yaşındadır.

Öğrencilerin % 48,5'i Ziraat Mühendisliği, % 37,7'si Gıda Mühendisliği ve % 13,8'i Peyzaj Mimarlığı programlarında öğrenim görmektedir. Bunların % 19,5'i I., % 22,8'i II., % 27,1'i III., % 30,6'sı IV. sınıftadır. Araştırmaya katılanların % 46,8'i arkadaşları ile evde, % 38,8'i devlet yurdunda, % 14,4'ü ise özel yurttan ikamet etmektedir (Çizelge 1).

Öğrencilerin sosyo-ekonomik özellikleri

Bireysel olarak beğenilen bir etkinlik, ancak kişinin fiziksel, sosyal, kültürel ve ekonomik olanaklarının elverişli olması durumunda rekreasyon haline gelebilir. Bu faktörler açısından olanakların elverişli olmaması durumu, rekreasyona katılımın önünde bir engel olabilmektedir. Bu açıdan çalışmada bireylerin sosyoekonomik durumları, etkinliklere katılmama nedenleri araştırılmıştır.

Öğrenci ailelerinin % 12,2'si ayda 500-1000 TL arasında gelire sahip olup, 3001 TL ve üzeri gelire sahip olanlar sadece % 9,8 lik orana sahiptir. Öğrencilerin aylık harcama tutarı ise en fazla % 32,2 ile 251-350 TL arasında olmuştur (Çizelge 2).

Öğrencilerin serbest zaman özellikleri, rekreasyon etkinliklerine katılım düzeyleri ve rekreasyon talepleri

Bu kısımda öğrencilerin okul zamanı dışında kalan süreleri (Çizelge 3) ve bu sürelerde gerçekleştirdikleri etkinlik türleri (Çizelge 4) hakkındaki tercihleri ve algıları yer almaktadır.

Öğrencilerin serbest zamanlarına ilişkin dağılıma bakıldığında oranların birbirine yakın olduğu görülmekle birlikte çoğunluğun (% 27,4) 21-30 saatlik bir serbest zamanlarının olduğu görülmektedir. Bu serbest zamanlarını da genellikle spor yaparak (% 42,3), yürüyüş yaparak (% 42,3) ve televizyon seyrederek (% 39,6) geçirmektedirler (Çizelge 3).

Çizelge 1. Öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin dağılım
Table 1. Diversion relating to student's demographic features

Katılımcı özellikleri (Participant Features)		Yüzde % (Percent)	Adet (Quantity)
Cinsiyet (Gender)	Erkek (Male)	45.3	167
	Bayan (Female)	54.7	202
Yaş Grupları (Age Groups)	18-21	58.0	214
	22-26	42.0	155
Öğrencinin Bulunduğu Program (Program That Student Study)	Gıda Mühendisliği (Food Engineering)	37.7	139
	Peyzaj Mimarlığı (Landscape Architecture)	13.8	51
	Ziraat Mühendisliği (Agricultural Engineering)	48.5	179
Öğrencinin Bulunduğu Sınıf (Class)	1. Sınıf (1nd year)	19.5	72
	2. Sınıf (2nd year)	22.8	84
	3. Sınıf (3nd year)	27.1	100
	4. Sınıf (4nd year)	30.6	113
Öğrencinin Yaşadığı Yer (Place Where Student Live)	Devlet yurdu (Dormitory of the state)	38.8	143
	Özel yurt (Private dormitory)	14.4	53
	Ev (House)	46.8	173

Çizelge 2. Öğrencilerin sosyo-ekonomik durumuna ilişkin dağılım
Table 2. Diversion relating to student's socio-economic state

Katılımcı özellikleri (Participant Features)		Yüzde % (Percent)	Adet (Quantity)
Öğrencinin Aylık Gelir Düzeyi (Student's Income Level Monthly)	500-1000 TL	12.2	45
	1001-1500 TL	33.3	123
	1501-2000 TL	28.2	104
	2001-3000 TL	16.5	61
	3001 TL ve Üzeri (Over)	9.8	36
Öğrencinin Aylık Harcama Tutarı(Student's Spending Amount Monthly)	150-250 TL	13.3	49
	251-350 TL	32.2	119
	351-450 TL	23.6	87
	451-550 TL	18.2	67
	551 TL ve Üzeri (Over)	12.7	47
Öğrencinin Özel Araç Varlığı (State of the Student Whether has Private Vehicle)	Var (Existent)	11.7	43
	Yok (Absent)	88.3	326

Çizelge 3. Öğrencilerin serbest zaman ile ilgili düşünceleri ve özelliklerine ilişkin dağılım
Table 3. Diversion relating to student's thoughts about leisure time and features

Katılımcı özellikleri (Participant Features)		Yüzde % (Percent)	Adet (Quantity)
Öğrencilerin Haftalık Serbest Zaman Süreleri (Student's Leisure Time Amount Weekly)	10 Saat (10 Hours)	8.9	33
	11-20 Saat (11-20 Hours)	23.6	87
	21-30 Saat (21-30 Hours)	27.4	101
	31-40 Saat (31- 40 Hours)	18.7	69
	41 Saat ve üzeri (41 Hours and over)	21.4	79
Serbest Zamanlarında Gerçekleştirdikleri Etkinlikler (Realised Activities In Their Leisure Time)	Spor yapmak (To make sports)	42.3	156
	Yürüyüş yapmak (Walking)	42.3	156
	Kitap okumak (Reading a book)	34.0	133
	Alışveriş yapmak (Shopping)	25.7	95
	Tv seyretmek (Watching Tv)	39.6	146

Çizelge 4.Rekreasyon etkinliklerine katılım düzeyleri ve rekreasyon talepleri ne ilişkin dağılım
Table 4. Diversion relating to participation level to recreational activities and recreation demand

		Yüzde % (Percent)	Adet (Quantity)
Katılımın Fazla Olduğu Rekreasyonel Etkinlik Tipleri (Most Types of Recreation Participation)	Bedensel (Physical)	24.9	92
	Zihinsel (Intellectual)	19.0	70
	Sosyal (Social)	56.1	207
Rekreasyon Etkinliklerini Tercih Nedenleri (Preferred Recreation Activity Causes)	Yeteneğine uygun olması (Being appropriate of his/her ability)	27.6	102
	Arkadaşları ile bir arada olmasını sağlaması (To ensure being together with friend)	59.9	221
	Fazla para harcama gerektirmemesi (No need to spend much money)	28.7	106
	Tesislerin yeterli ve kaliteli olması (Facilities being sufficient and good)	33.3	123
Rekreasyonel Etkinliklere Katılma (Participation in Recreation Activities)	Bireysel olarak (As a single)	13.3	49
	Toplu olarak (As collective)	52.6	194
	Organize şekilde (As organised)	27.6	102
	Kendiliğinden (By oneself)	6.5	24

Çizelge 4. devamı...

Rekreasyonel Faaliyetlere Yeterince Katılmama Nedenleri (Reasons of the Nonattendance to Recreational Activities Sufficiently)	İlgilenmeme (Not interesting)	16.4	64
	Zaman darlığı (Shortness of the time)	17.1	63
	Maddi durum (Insufficient monetary)	22.2	82
	Mevcut alanların yetersiz olması (Being insufficient of the existing areas)	74.5	275
	İletişim eksikliği (Communication deficiency)	25.7	95
	Benzer ilgi ve becerisi olan arkadaş eksikliği (Deficiency of similar interested and capable friend)	16.0	59
	Rekreasyonel Faaliyetlere Yönelik En Çok Tercih Edilen İlgi Alanları (Most Preferred Interest Areas at the Recreational Activities)	Müzikal uğraşlar (Musical interests)	37.4
Sportif etkinlikler (Sports activities)		61.0	225
Oyunlar(Games)		48.0	177
Dansa yönelik etkinlikler (Dance activities)		35.0	139
Özel yetenek etkinlikleri (Special ability activities) (Resim, ahşap işleri, heykeltçilik, fotoğrafçılık vb.) (Painting, sculpture, art of photography, art of wood works and such)		35.0	129
Doğaya yönelik etkinlikler (Naturel Activities) (Doğa yürüyüşleri, doğayı inceleme, piknik, bağ-bahçe işleri, balık tutma vb) (Nature walks, nature observation fishing, going on a picnic, gardening and such)		58.0	214
Kültürel ve sosyal etkinlikler (Cultural and social activities)		74.5	275
Dinlenmeye yönelik etkinlikler (Activities relating to resting)		61.8	228

Rekreasyon etkinliklerine katılımdaki tercihler sırasıyla; toplu (% 52.6), organize (% 27.6), bireysel (% 13.3) ve kendiliğinden gelişen (spontan) (% 6.5) eylemler biçimindedir. En çok katılımı da sosyal yönden etkili (% 56.1) rekreasyonel aktivitelere gösterirlerken, tercihleri de arkadaşları ile bir arada olmalarını sağlayacak etkinlikler (% 59.9) yönünde olmuştur.

Etkinliklere katılmama nedeni olarak ise; mevcut alanların yetersiz olması (% 74.5), iletişim eksikliği (% 25.7), maddi durum (%

22.2), zaman (% 17.1), ilgisizlik (% 16.4) ve benzer ilgi ve becerisi olan arkadaş eksikliğini (% 16.0) göstermişlerdir.

Öğrencilerin rekreasyonel aktivitelere yönelik tercihlerinde ise ilk üç sırayı; kültürel ve sosyal etkinlikler (sinema, tiyatro, sergi ve fuarlar vb.) (% 74.5), dinlenmeye yönelik etkinlikler (uyuma, oturma, tv seyretme vb.) (% 61.8) ve doğaya yönelik etkinlikler (doğa yürüyüşleri, piknik, bağ-bahçe işleri, balık tutma vb.) (% 58.0) almıştır.

Yerleşke alanına yönelik rekreasyonel talep ve beklentiler

Öğrencilerin yerleşke alanında en çok görmek istedikleri kültürel ve sosyal etkinlikler ise sırasıyla tiyatro (% 49.9), sinema (% 48.2), sergi-fuar (% 41.2) ve söyleşi (% 38.2) olmuştur. Sportif etkinlikler arasında ise en çok

görmek istedikleri alan yüzme havuzu (% 57.5) ve kapalı spor salonu (% 48.2) olmuştur. Doğaya yönelik olan etkinliklerde ise oranlar birbirine çok yakın olmakla beraber ilk iki sırayı açık hava amfisi (% 48.0) ve botanik bahçesi (% 47.7) almıştır (Çizelge 5).

Çizelge 5. Öğrencilerin kampüs alanında yer verilmesini en çok istedikleri rekreasyonel alan ve aktivitelere ilişkin dağılım

Table 5. Diversion relating to most demanded recreational areas and activities by students

		Yüzde (%) Percent	Adet Quantity
Kültürel ve Sosyal Etkinlikler ve Alanlar (Cultural and Social Activities and Areas)	Sinema (Cinema)	48.2	178
	Tiyatro (Theatre)	49.9	184
	Sergi-Fuar (Exhibition-fair)	41.2	152
	Söyleşi (Lecture)	38.2	141
(Sportif Etkinlikler ve Alanlar Sports Activities and Areas)	Tenis (Tennis)	26.6	98
	Basketbol (Basketball)	16.8	62
	Voleybol (Volleyball)	24.9	92
	Futbol (Football)	23.6	87
	Yüzme havuzu (Swimming pool)	57.5	212
	Kapalı spor salonu (Covered gymnasium)	48.2	178
Doğaya yönelik etkinlikler ve alanlar (Nature Activities and Areas)	Bisiklet yolları (Bicycle paths)	31.4	116
	Koşu-yürüme pisti (Running-walking path)	44.7	165
	Botanik bahçesi (Botanic garden)	47.7	176
	Açık hava amfisi (Open air amphitheatre)	48.0	177
Diğer Etkinlikler (Other Activities)	Dans etkinlikleri (Dance activities)	36.0	133
	Müzikal etkinlikler (Musical activities)	35.5	131
	Özel yetenek etkinlikleri (Special ability activities)	40.4	149
	Yabancı dili geliştirmeye yönelik etkinlikler (Activities for improving foreign language)	54.2	200

Tekirdağ kentine yönelik rekreasyonel talep ve beklentiler

Çizelge 6. Öğrencilerin yaşadıkları kentteki rekreasyonel alan ve aktivitelere yönelik beklentilere ilişkin dağılım

Table 6. Diversion relating to the expectations intended for recreational areas and activities

		Yüzde % (Percent)	Adet (Quantity)
Rekreasyonel Aktivitelere Yönelik Alanların Yeterlilik Düzeyi (Satisfactoriness Level of the Areas Intended For Recreational Activities)	Yeterli (Enough)	9.8	36
	Yeterli değil (Not enough)	90.2	333
En Çok Tercih Edilecek Etkinlik Türleri (Activities That Will Be Preferred Mostly)	Spor merkezleri (Sport centers)	50.7	187
	Piknik, hobi bahçeleri (Going on a picnic, hobby gardens)	58.3	215
	Eğlence merkezleri (Recreation centers)	50.9	188
	Alışveriş merkezleri (Shopping centers)	37.4	111

Öğrencilerin % 90.2'si Tekirdağ'da rekreasyonel aktivitelere yönelik alanların yeterli olmadığı görüşündedir. Kentte en çok görmeyi istedikleri alanlar ise sırasıyla piknik, hobi bahçeleri (%58.3), spor merkezleri (% 50.7) , eğlence merkezleri (% 50.9) ve alışveriş merkezleri (% 37.4) olmuştur.

Sonuç

Üniversite yerleşkeleri günümüzde eğitim-öğretimin ve bilimsel araştırmaların yürütülmesinin yanı sıra buldukları kentler için birçok fonksiyon üstlenmişlerdir. Kent gelişimine yön veren çevresine sosyo ekonomik birçok katkı sağlayan bir nevi küçük kent modelleri ve önemli açık yeşil alanlar olmuşlardır. Dolayısıyla da bir yerleşkenin karakteri ve kalitesini belirleyen en önemli etken, öğrenciye kazandırdığı eğitim ve öğretimin yanında, yerleşke yaşamındaki canlılığı sağlayan açık yeşil alanları ile rekreasyonel faaliyetlerinin çeşitliliğidir. Bu kapsamda kullanıcıların rekreasyonel talep ve beklentileri doğrultusunda çeşitli etkinlikleri tasarlamak fiziksel gelişim planlarına ışık tutabilecektir. Ancak burada şunu unutmamak gerekir. Sadece kullanıcı isteklerine dayalı bir çalışma her zaman doğru olmayabilir. Kullanıcı istekleri ile kentin özellikleri ve tasarımcının vizyonu ve yetenekleri de ön plana çıkartılmalıdır.

Bu çalışmada, Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi yerleşkesinde öğrenim gören

öğrencilerin serbest zaman özellikleri, dış mekan rekreasyon eğilimleri ve bu yöndeki talepleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu talepler doğrultusunda yerleşke için çeşitli çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Türkiye'nin Avrupa'ya açılan kapısı olan Trakya Bölgesi'nde yer alan Tekirdağ Kenti ve Namık Kemal Üniversitesi, gerek ulaşım gerekse coğrafi konum açısından önemli bir yere sahiptir. Buna karşın bu araştırmada yapılan anket çalışması ile kentin ve kentte yer alan Üniversite'nin Ziraat Fakültesi'nin rekreasyonel alan ve aktiviteler konusunda eksiklikleri olduğu görülmüştür.

Anket sonuçlarına göre; öğrencilerin rekreatif etkinliklere ayırabilecek oranda serbest zamana sahip oldukları, ancak serbest zamanlarını değerlendirme konusunda da yetersiz ve ilgisiz oldukları saptanmıştır. Benzer sonuçlar Mansuroğlu 2002, Önder (2003), Müderrisoğlu ve Uzun (2004)'ün yapmış oldukları çalışmalarda da çıkmıştır. Bu kapsamda rekreasyon etkinliklerinin; kişilerin sosyal, ruhsal ve fiziksel sağlıkları açısından ne tür bir öneme sahip olduklarına dikkat çekilmelidir.

Öğrenciler rekreasyonel aktivitelerde arkadaşları ile bir arada olabilecekleri, toplu olarak katılım gösterilebilecekleri ve sosyal yönü zengin etkinlikleri tercih etmektedirler. Bu kapsamda da sportif, kültürel-sosyal ve doğaya yönelik olarak yapılan etkinliklere karşı ilgileri daha fazla olmuştur. Kunz ve Graham

(1996)'a göre de genç yaş grubunda bulunan bireyler yaşlılara nazaran daha fazla fiziksel aktivite ve spor faaliyetlerine katılma eğilimindedirler. Dolayısıyla da gerek Yerleşke alanı içerisinde gerekse de Tekirdağ Kenti içerisinde bu tür etkinlikleri gerçekleştirebilecekleri tesislerin olmasını arzu etmişlerdir. Bu kapsamda merkez yerleşke ve çevresinde çeşitli rekreasyonel tesislerin tasarlanması önemli yararlar sağlayabilecektir. Buna ilişkin öneriler şu şekilde geliştirilmiştir:

- Öğrencilerin günün her saatinde koşu ya da yürüyüş yapmaları için araç yollarının yanındaki yeşil bantların değerlendirilmesi uygun olacaktır. Özellikle farklı bitkilerin sonbahar, ilkbahar dönemlerindeki yaprak ve çiçek renklenmesi ile yeşil bantların daha da çekici hale getirilmesi mümkündür. Yerleşke içi ulaşımının da yaya öncelikli olması düşünülerek bunu destekleyecek yaya ve bisiklet yollarının tasarlanması uygun olacaktır. Bu alanlar üzerinde, değişik şekillerde düzenlenmiş su ve sanatsal öğelerle zenginleştirilmiş geçiş yeşil alanlar düzenlenmelidir.
- Öğrencilerin farklı rekreasyonel beklentilerine cevap verecek şekilde; yüzme havuzu, futbol, basketbol ve tenis sahaları gibi çeşitli spor alanları tasarlanmalıdır.
- Ayrıca kent halkının yeni kurulmuş olan Namık Kemal Üniversite'sine ilgisini yüksek düzeyde tutmak için halkın kullanımına açık olabilecek sosyal tesisler, teknoloji müzeleri, arboretum ve botanik bahçesi kurulmalıdır.
- Bunun yanı sıra gerek öğrencilerin gerekse halkın birebir yaşayarak görebileceği tarım, teknoloji, ormancılık ve süs bitkileri gibi alanlarda hobi bahçeleri kurulmalıdır.
- Yerleşke içerisinde öğrencilerin oturabilecekleri, dinlenmelerine olanak sağlayacak pergola, kamerya ya da bank gibi ünitelere yer verilmelidir. Bu alanlar da buluşma, toplanma ve yönelme için tanımlayıcı olmalı ve bitkilerin form, renk, doku ve koku özellikleri kullanılarak zenginleştirilmelidirler. Böyle dışa dönük ortak kullanım mekanlarının yaratılmasıyla da kullanıcıların karşılıklı iletişim kurmaları da sağlanmış olacaktır.
- Ayrıca kültürel ve sosyal aktivitelere yönelik olarak da; eğlence, konser, tören vb. gereksinimlere cevap verecek nitelikte

mekanlar yaratılmalıdır. Bu amaçla amfiteyatro, çok amaçlı salon gibi açık alanların yanı sıra, iç mekanlarda da sinema, tiyatro, el sanatları ve hobi stüdyoları, konser salonu, sosyal tesis ve öğrenci kulüpleri gibi alanlar tasarlanmalıdır. Bu alanlara ek olarak öğrencilerin yeteneklerini gösterebilecekleri; dans, müzik, resim, heykel, seramik vb. konulara yönelik farklı etkinlikler düzenlenmelidir. Bu tür etkinlik ve alanların yaratılması hem kullanıcıların hem de kent halkının sosyalleşmesi ve yaşam kalitesini zenginleştirmek adına önem taşıyacaktır. Keza üniversite, bir kentin en önemli kültür merkezidir.

- Bireylerin gelir düzeylerinin düşük olması rekreasyonu olumsuz etkilemektedir. Keza Lee ve ark. (2001)'nin yapmış oldukları

çalışmaya göre ABD'de yüksek eğitim ve gelir düzeyine sahip genç yetişkinler dış mekan rekreasyon etkinliklerine daha çok katılmaktadır. Ancak rekreasyonel aktivitelerin yerleşke içerisinde tasarlanması ile öğrenciler hem ulaşım, hem zaman hem de maddi açıdan zorlanmadan kolaylıkla istedikleri etkinliklere ulaşabileceklerdir.

- Yerleşke yakın çevresinin de değerlendirilmesinde yarar vardır. Örneğin merkez yerleşkeye yürüme mesafesinde bulunan Atatürk Orman Alanı koşmak, yürümek ve piknik yapmak için uygun koşullara sahiptir. Burasının yerleşke alanının devamı şeklinde ele alınıp bütünleştirilmesi yararlı olacaktır. Ayrıca yerleşkenin karşısında yer alan deniz ve kıyısı da değerlendirildiği takdirde alanın rekreasyon potansiyelini arttıran önemli bir etken olabilir.

Sonuç olarak üniversite yerleşkeleri; yaşanılabilir, doğal ve kültürel çevreye duyarlı, kullanıcıların gereksinimlerini karşılayacak, modern ve her yönüyle toplumlara model oluşturan alanlar olmalıdır. Bu kapsamda yerleşke alanında çeşitli rekreasyonel alan ve etkinliklerin düzenlenmesi; öğrencilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan çok yönlü bireyler olması, kentin vizyonu için de cazibe ve çekim merkezi olması açısından mutlak gereklidir.

Kaynaklar

- Alptekin, E., M.A. Bakır, C. Aydın ve E. Gürbüzel, 2001. Temel Örneklem Yöntemleri. Literatür Yayınları, İstanbul, 509 s.
- Anonim, 2008. Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Tekirdağ.
- Aslan, L. N. 1994. Üniversite Öğrencilerinin Serbest zaman Değerlendirme Eğilimi, Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Karşılaştırmalı Bir Araştırma. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 329 s.
- Balcı, V. ve A. İlhan, 2006. Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, IV (1):11-18.
- Cardinal, B. J., K. M. Jacques, S. S. Levy, 2002. Evaluation of a University Course Aimed At Promoting Exercise Behavior. Journal of Sports Medicine and Physical Fitness, 42 (1): 113-119.
- Ceyhun, S. 2008. Spor Tesislerinin Rekreatif Açıdan Kullanımı. Kastamonu Eğitim Dergisi, 16 (1):325-332.
- Daly, J. 2000. Recreation and Sport Planning and Design, Second Edition, Human Kinetics, U.S.A, 155 p
- Dawer P.W. and R.P. Pangraz 1975. Dynamic Physical Education For Elementary School Children. 4 th Edition, Washington, USA.
- Kılbaş, Ş. 2001. Rekreatyon. Anaca Yayınları. 1.Baskı, Adana, 149 s.
- Kunz. J.L. and K. Graham, 1996. Life Course Changes in Alcohol Consumption in Leisure Activities of Men and Women. Journal of Drug Issues, 26: 805-827.
- Lee, J. H., D. Scott and M. F. Floyd, 2001. Structural Inequalities in Outdoor Recreation Participation: A Multiple Hierarchy Stratification Perspective. Journal of Leisure Research, 33 (4): 427-449.
- Mansuroğlu, S., 2002. Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Özellikleri ve Dış Mekan Rekreatyon Eğilimlerinin Belirlenmesi. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 15(2): 53-62.
- Matthews, D.O. 1977. Campus Recreation Department of Division. In J.A. Peterson & L.S. Preo (Eds.) Intramural Directors Handbook, 7-10 Champaign. IL: Leisure Press, USA.
- Müdürrisoğlu, H. ve S. Uzun, 2004. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Düzce Orman Fakültesi Öğrencilerinin Rekreatyonel Eğilimleri. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi , 2: 108-121.
- Müdürrisoğlu, H., E.L. Kutay ve S. Eşen Örnekeçi, 2005. Kırsal Rekreatyonel Faaliyetlerde Kısıtlayıcılar. Tarım Bilimleri Dergisi, 11 (1): 40-44.
- Önder, S. 2003. Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Rekreatyonel Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi Üzerinde Bir Araştırma. S.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi, 17 (32): 31 -38.
- Özbaydar, S. 1983. İnsan Davranışlarının Sınırları ve Spor Psikolojisi. Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 50 s.
- Rowland, M. 1996. Principles for Campus Landscape Planning. The Regents of the University of California, USA.
- Saçcan, M., 1986. Rekreatyon ve Turizm. Cumhuriyet Basımevi, İzmir, 280 s.
- Sankır, H. 2001. Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özelliklerine Göre Serbest Zaman Faaliyeti Olarak Sanat Tüketimleri Hacettepe Üniversitesi Örneği. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 158 s.
- Sezgin, S. 1987. Türk Toplumunun Rekreatyon Alışkanlıkları İstanbul Örneği, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Şahin, Ş., A. Çabuk, ve F. Dilek, 2001. Sürdürülebilir Peyzaj Planlama Kapsamında Mersin / Tarsus Kıyı Bölgesinin Turizm Açısından Değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi Araştırma Fonu Müdürlüğü Yayınları, 73 s.
- Tanrıvermiş, E., 2000. Ankara Koşullarında Suya Dayanıklı Rekreatyon-Spor Faaliyetlerinin Planlanması Üzerine Bir Araştırma. A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Tekin, M., M. Yıldız, M. Akyüz ve O.A Uğur, 2007. Karaman Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda Kalan Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım ve Beklentilerinin İncelenmesi. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(1): 121-134.
- Tezcan, M., 1982. Sosyolojik Açıdan Bos Zamanların Değerlendirilmesi. A.Ü.Yayıncı, Ankara.
- Wells, M., T. Merriman, 2002. The Outdoors and the Classroom. Parks and Recreation. 37 (3): 94-100.